

บทความวิจัย (Research Article)

กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก Strategic Participation of the Community Network for Small School Quality Development

เกียรติชัย สังข์จันทร์^{1*} ชนม์ชกรณ์ วรอินทร์² และอำไพ นงค์เยาว์³
Kiatchai Sangjan^{1*}, Chonchakorn Wora-in², and Ampai Nongyao³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อสร้างและพัฒนากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก และเพื่อประเมินประสิทธิผลของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่าง ระยะที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และเครือข่ายชุมชน ระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ระยะที่ 3 ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 20 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประจักษ์การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ขั้นการวางแผน ขั้นการดำเนินการ และขั้นประเมินโครงการ กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กที่เหมาะสม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลโรงเรียน การวางแผนพัฒนา การนำไปสู่การปฏิบัติ และการควบคุมและประเมิน กลยุทธ์มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง มีประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ความสอดคล้องตามสภาพจริงของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า องค์ประกอบหลักมี 4 องค์ประกอบย่อยของ

¹ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Doctor of Philosophy Program in Research and Development in Education, Faculty of Education,
Pibulsongkram Rajabhat University

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

³ โรงเรียนบ้านคลองตาล (กระจำจันดา)
School Banklongtan (Krajangjinda)

*Corresponding author; email: kunkrai52@hotmail.com

กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน ที่มีผู้บริหารโรงเรียน ครู และเครือข่ายชุมชน เห็นชอบ ร้อยละ 90 ในเรื่อง กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

คำสำคัญ: กลยุทธ์การมีส่วนร่วม เครือข่ายชุมชน การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

This research aimed to analyze guidelines of community network participation for quality development in small schools to create and develop strategies of this community network participation and to evaluate these strategies. There were three Phases: the samples for Phase One were school administrators, teachers and school board committee; Phase two were 21 experts, and Phase three were 20 small schools. The data were collected by the analysis of documents, questionnaires, interviews, public hearing. Quantitative data were analyzed by using descriptive statistics: frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, median, interquartile range, and qualitative data were analyzed by using content analysis.

The findings found that the guidelines for the community network participation comprised four steps: participation in project initiatives, participation in planning, participation in operation, participation in project evaluation. Suitable strategic participation of community network in small school quality development consisted of 4 elements which are data analysis strategy for community network participation, developmental plan strategy for community network participation, practical strategy for community network sharing, and evaluation and control strategy for community network participation. The quality evaluation result of strategies of community network participation in small school development found that regarding the element structures, they were appropriate at the highest level. However, if considering each sub-element; namely, appropriateness, possibility, correctness, and usefulness, they were at the highest level. In addition, Real-time compliance check of strategies of community network participation in small school development found that there were 4 elements which were approved only 90% by the community network.

Keywords: Strategy for participation, Community network, Quality development in small schools

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีจำนวนประชากรลดลง ส่งผลให้โรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวโน้มปรับเปลี่ยนขนาดจากโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบันสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กออกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย 1) โรงเรียนที่จำเป็นต้องคงอยู่ 2) โรงเรียนที่มีการควบรวมโรงเรียน 3) โรงเรียนที่มีการบริหารจัดการโดยชุมชนมีส่วนร่วม (สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน : ข้อมูล 10 มิถุนายน 2558)

โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาสำคัญหลายด้านซึ่งส่งผลต่อโรงเรียนประกอบด้วย 1) ขาดแคลนงบประมาณ 2) ขาดแคลนบุคลากรครู 3) การบรรจุแต่งตั้งผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ขาดประสิทธิภาพ มีผลการวิจัย พบว่า ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรอยู่ในระดับพอใช้ ปัญหาที่สำคัญที่สุดในด้านคุณภาพผู้เรียน คือ ผู้เรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดไตร่ตรองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (คำหลุน จันทะคุณ, 2550)

โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่เข้มแข็ง มีรวมตัวกันได้เหนียวแน่น สมาชิกมีความรักและผูกพันกันและต่อชุมชน และรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีศักยภาพที่พึงพิงตนเองในระดับสูงถึงแม้จะพึงพิงภายนอกอยู่บ้างแต่อำนาจการตัดสินใจยังอยู่ในชุมชน รวมไปถึงการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยไม่สูญเสียลักษณะเฉพาะของชุมชน (สาวิณี รอดสิน, 2554: 10) การมีส่วนร่วมในการบริหารได้ถูกนำมาใช้เป็นเครือข่ายในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร โดยมุ่งการสร้างความร่วมมือร่วมใจกันเพื่อให้งานสำเร็จ การให้บุคคลอื่นได้แสดงความคิดเห็นเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผนการดำเนินงานและการประเมินผล (ธร สุทธราษฎร์, 2551: 539) และการวางแผนกลยุทธ์มีการกำหนดเป้าหมายที่แน่ชัด มีการวิเคราะห์อนาคตที่ต้องการระบบการทำงานที่มีความสามารถในการปรับตัวสูง สำหรับการทำงานในสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ต้องการระบบการทำงานที่คล่องตัว ต้องการดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงในการนำสู่เป้าหมายในอนาคต สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเพื่อความอยู่รอด (Survive) และความก้าวหน้า (Growth) ขององค์กรของตนในอนาคต หรือการตัดสินใจวางแผนอย่างมีระบบ มีทิศทางมีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมเพื่อให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ในอนาคต โดยมีวิสัยทัศน์เป็นเบื้องต้นและอาศัยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของทุกฝ่าย (ไกรวรรณ ปุณขันธ์, 2552: 64) สำหรับกลยุทธ์เป็นแนวทางและวิธีการในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบที่มีความชัดเจน มีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้การดำเนินการของโรงเรียนเหมาะสม สอดคล้องกับพื้นฐานสภาพความเป็นจริง สนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้เกิดการพัฒนาคูณภาพอย่างยั่งยืนและประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ ผู้วิจัยดำเนินวิจัยกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคูณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อแก้ปัญหาด้านงบประมาณ จำนวนครูไม่ครบชั้นเรียนและเป็นกลยุทธ์ในการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียนสามารถประยุกต์ใช้ในโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่อื่นอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพและประสิทธิผลต่อไป

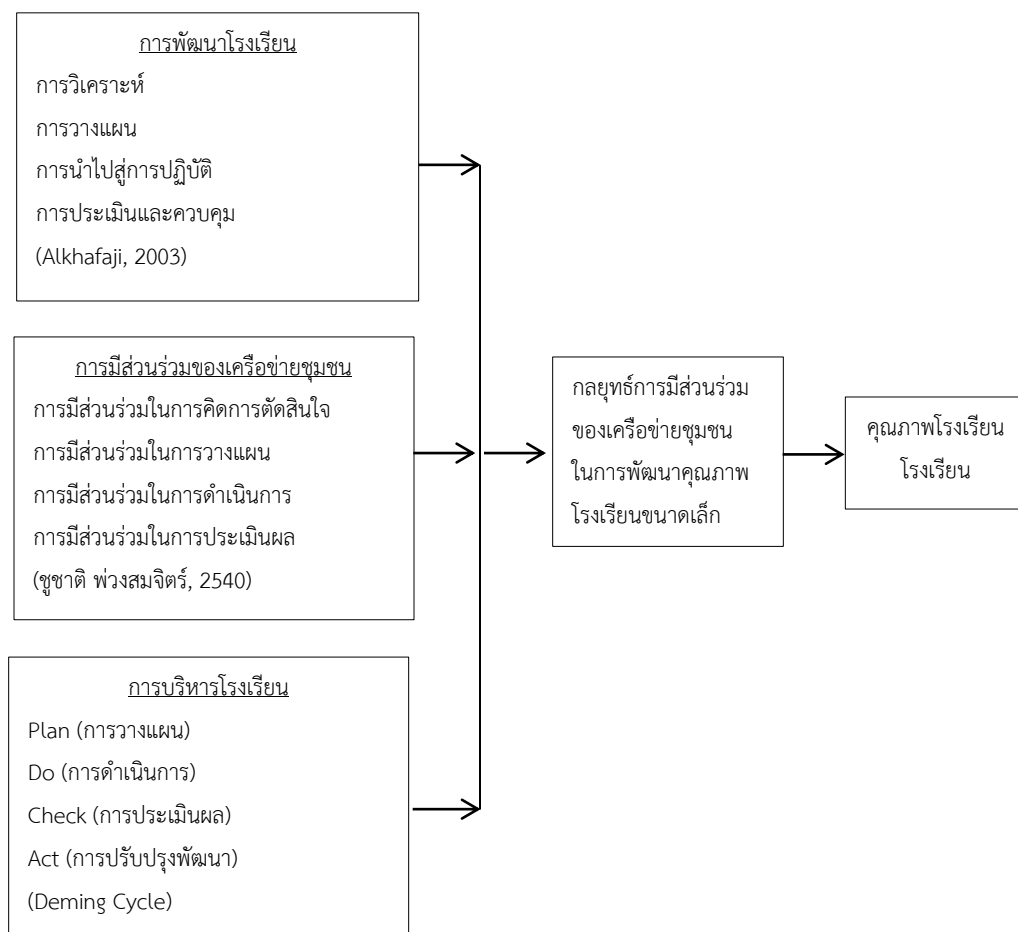
วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก
2. เพื่อสร้างและพัฒนากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก
3. เพื่อประเมินคุณภาพกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวกับกลยุทธ์ และสำรวจสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน จากโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ปีการศึกษา 2557-2559 จำนวน 52 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 156 คน และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนจำนวน 5 คน เพื่อหาแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน และยกร่างกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก การตรวจสอบและพัฒนากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟายประยุกต์ ประเมินคุณภาพของกลยุทธ์ และการตรวจสอบความสอดคล้องตามสภาพจริงของกลยุทธ์ โดยการทำประชาพิจารณ์ ของโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 20 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 และเขต 2 โรงเรียนละ 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน ครูผู้สอนจำนวน 1 คน และตัวแทนเครือข่ายชุมชนโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 3 คน รวมทั้งหมดจำนวน 100 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน
ในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก มี 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์หลักการเบื้องต้นของแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนา

คุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก การศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี การพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

แหล่งข้อมูล

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี การพัฒนาหลักสูตร
2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี แนวทางการมีส่วนร่วม
3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ คือ

1. ตารางวิเคราะห์เนื้อหาหลักการหลักสูตร
2. ตารางวิเคราะห์เนื้อหาแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน
3. ตารางวิเคราะห์เนื้อหาการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก
2. ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน

ในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก การพัฒนาโรงเรียน การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน และการบริหารโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กผู้วิจัยดำเนินการสำรวจแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ ทำให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ ดำเนินการดังนี้

การกำหนดคำถามวิจัย แนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กมีลักษณะอย่างไร

แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่ปฏิบัติเป็นเลิศปีการศึกษา 2557 จำนวน 10 โรงเรียน ปีการศึกษา 2558 จำนวน 16 โรงเรียน ปีการศึกษา 2559 จำนวน 26 โรงเรียน รวมโรงเรียนขนาดเล็กที่ปฏิบัติเป็นเลิศจำนวน 52 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 3 คน เป็นบริหารโรงเรียนจำนวน 1 คน ครูจำนวน 1 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 1 คน รวมทั้งหมดจำนวน 156 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีค่า IOC มีค่าระหว่าง 0.71-1 การหาความเชื่อมั่นเชิงความสอดคล้องภายในด้วยวิธีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนทางไปรษณีย์ให้กับผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และเครือข่ายชุมชน ในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ จำนวน 52 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 156 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์การแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

2. ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 129 ฉบับ คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 82.69

แนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล แนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์โดยดำเนินการดังนี้

แหล่งข้อมูล

ผู้เชี่ยวชาญการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมและกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน ในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักการ ขั้นตอน วิธี การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กแล้วมาสร้างและพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งในขั้นตอนนี้เป็นการสัมภาษณ์ เพื่อวิเคราะห์สภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ โดยนัดผู้เชี่ยวชาญสัมภาษณ์ คนที่ 1 นัดสัมภาษณ์ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2561 คนที่ 2 นัดสัมภาษณ์ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561 คนที่ 3 นัดสัมภาษณ์ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2561 เนื่องจากไม่ว่างให้สัมภาษณ์ ต้องสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ คนที่ 4 นัดสัมภาษณ์ในวันที่ 6 มีนาคม 2561 คนที่ 5 นัดสัมภาษณ์ในวันที่ 7 มีนาคม 2561 เนื่องจากไม่ว่างให้สัมภาษณ์ ต้องสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก การสร้างและพัฒนากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก มี 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การยกร่างกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก การยกร่างกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก จากการวิเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี แบบสำรวจแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในโรงเรียนที่ผลการปฏิบัติเป็นเลิศและบทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

แหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลจากการวิเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี การพัฒนากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องทั้ง ในประเทศและต่างประเทศ
2. ผู้บริหารโรงเรียน ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศจำนวน 52 โรงเรียน
3. ผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัล โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศจำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การพัฒนากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

การรวบรวมข้อมูล

1. การวิเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี การพัฒนากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. ข้อมูลวิเคราะห์แบบสอบถาม สภาและแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน ในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก
3. ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ที่ได้รับรางวัลโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ จำนวน 5 คน

แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล ตารางวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการร่างกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบและพัฒนากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก การตรวจสอบคุณภาพกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนใน การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาโรงเรียนแบบ มีส่วนร่วมประกอบด้วยการสร้างและพัฒนากลยุทธ์การมีส่วนร่วมและการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

แหล่งข้อมูล

ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 21 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษจำนวน 7 คน นักวิชาการจำนวน 7 คน ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษจำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง มีประโยชน์

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ถึงผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบประเมิน
2. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ โดยดำเนินการส่งแบบประเมินกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ด้วยตัวเอง และทางช่องทางออนไลน์
3. การใช้เทคนิคเดลฟายประยุกต์ เริ่มจากการวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และแบบสอบถามแนวทางการมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชน สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ได้แบบประเมิน จำนวน 21 ฉบับ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

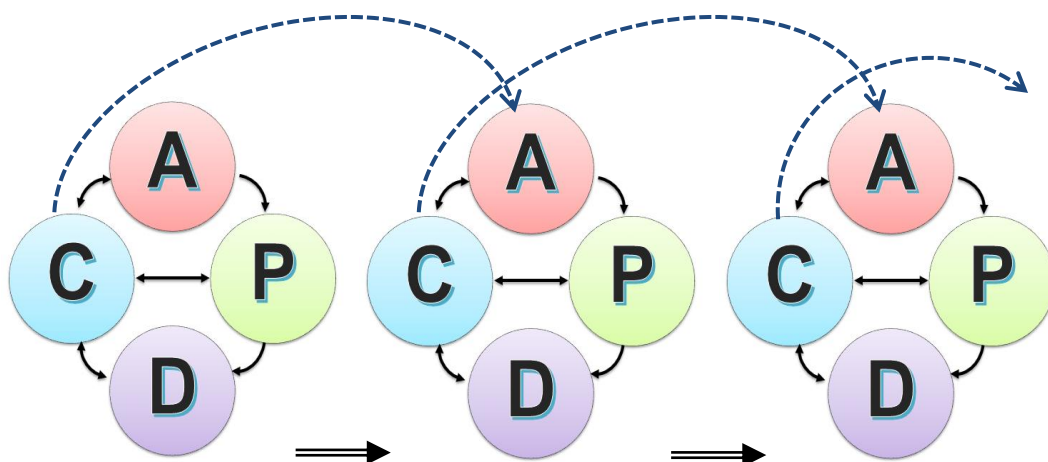
แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์คุณภาพกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้วยค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยตารางประกอบความเรียง โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ดังนี้ (Stufflebeam & Shinkfield, 2007: 87-89) การแปลผล ค่ามัธยฐาน โดยพิจารณา ดังนี้

ค่ามัธยฐาน 4.50 ขึ้นไป หมายถึง	มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความถูกต้อง / มีประโยชน์มากที่สุด
ค่ามัธยฐาน 3.50–4.49 หมายถึง	มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความถูกต้อง / มีประโยชน์มาก
ค่ามัธยฐาน 2.50–3.49 หมายถึง	มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความถูกต้อง / มีประโยชน์ปานกลาง
ค่ามัธยฐาน 1.50–2.49 หมายถึง	มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความถูกต้อง / มีประโยชน์น้อย
ค่ามัธยฐาน 1.00–1.49 หมายถึง	มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความถูกต้อง / มีประโยชน์น้อยที่สุด

2. เกณฑ์การคัดเลือกองค์ประกอบแต่ละมิติ พิจารณาตามความสอดคล้องของแหล่งข้อมูลหลาย ๆ แหล่ง หรือความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ซึ่งมีข้อคำถามหรือองค์ประกอบในแต่ละมิติต่าง ๆ ของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องมีค่ามัธยฐาน ไม่ต่ำกว่า 3.5 และค่าพิสัยระหว่าง คลอไทล์ของผลการตอบของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าไม่เกิน 1.50 (ชนม์ชกรณ วรอินทร์, 2549: 146)

กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

ภาพ 2 กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก (Pre model)

Analysis (A) คือ กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการวิเคราะห์ข้อมูลโรงเรียน

Plan (P) คือ กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการวางแผนพัฒนา

Do (D) คือ กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการนำไปสู่การปฏิบัติ

Contron and Evaluation (C) คือ กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการควบคุมและประเมินผล

จากภาพ 2 การดำเนินกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก เปิดโอกาสให้เครือข่ายชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ การวิเคราะห์ข้อมูลของโรงเรียน จากการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ข้อมูลการแลกเปลี่ยนรู้ระหว่างโรงเรียนกับเครือข่ายชุมชน ข้อมูลสภาพปัจจุบันของโรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ทุกขั้นตอนมีการควบคุมและประเมินผล และนำเอาผลที่ได้ไปแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป

ระยะที่ 3 การตรวจสอบความสอดคล้องสภาพจริงของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินประสิทธิผลกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการประชาพิจารณาถึงกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

แหล่งข้อมูล

ขั้นตอนนี้ เป็นการพิจารณาถึงกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก จากการแสดงความคิดเห็นของโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 20 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 และ เขต 2 โรงเรียนละ 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 1 คน และตัวแทนเครือข่ายชุมชนโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 คน รวมทั้งหมด จำนวน 100 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กได้แก่ แบบพิจารณาถึงกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพิจารณาถึง มีการนัดหมายการประชุม แจ้งเวลา สถานที่ โดยให้ผู้ร่วมพิจารณาถึงแสดงความคิดเห็นในการประชุมและเขียนและเขียนแสดงความคิดเห็นลงในแบบพิจารณาถึง กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งผู้เข้าร่วมพิจารณาถึง มาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย

แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบวิเคราะห์พิจารณาถึงกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กว่ามีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และข้อเสนอแนะ โดยมีประเด็นหลักในการพิจารณาถึง ดังนี้

1. การตรวจสอบ เห็นชอบกับควรแก้ไขปรับปรุง กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก
2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า จากการวิเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กแล้วสร้างแบบสอบถามแนวทางการมีส่วนร่วมเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กชุมชน มีรายละเอียด ดังตาราง 1-3

ตาราง 1 ความสัมพันธ์ หลักการ แนวคิด การพัฒนาโรงเรียน แนวทางการมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชนและการบริหารโรงเรียน

หลักการ แนวคิด	การพัฒนาโรงเรียน	แนวทางการมีส่วนร่วม ของเครือข่ายชุมชน	การบริหารโรงเรียน
1	การวิเคราะห์	การมีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจ	การรายงานผล
2	การวางแผน	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	การวางแผน
3	การนำไปสู่การปฏิบัติ	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	การลงมือปฏิบัติ
4	การประเมินผล	การมีส่วนร่วมในการประเมิน	การประเมินผล

จากตาราง 1 การพัฒนาโรงเรียน แนวทางการมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชนและการบริหารโรงเรียน มีแนวคิดที่เหมือนกันและสัมพันธ์กันแต่ละขั้นตอน อยู่ 4 ขั้นตอน เราสามารถดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ไปพร้อมกันเพื่อให้เกิดการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสำรวจสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชนและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่า แนวทางการมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชนในขั้นริเริ่มโครงการ 2) การมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชนในขั้นวางแผน 3) การมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชนในขั้นดำเนินการ 4) การมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชนในขั้นประเมินผลโครงการตามหลักแนวคิดของ แนวคิดของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540)

ผลการวิจัยพบว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักแนวคิดของ Alkhafaji (2003) ยกράงกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กและตรวจสอบคุณภาพกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้องค์ประกอบที่เหมาะสม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการวิเคราะห์ข้อมูล 2) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการวางแผนพัฒนา 3) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนนำไปสู่การปฏิบัติ 4) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการประเมินผลและควบคุม ดังตาราง 2

ตาราง 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ที่	ข้อความ	Mdn.	ความ หมาย	IR	ความสอดคล้อง
1	กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการวิเคราะห์ ข้อมูลโรงเรียน	4.75	มากที่สุด	0.88	สอดคล้อง
2	กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการวางแผนพัฒนา	4.69	มากที่สุด	0.94	สอดคล้อง
3	กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนนำไปสู่การปฏิบัติ	4.88	มากที่สุด	0.62	สอดคล้อง
4	กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในประเมินผลและควบคุม	4.84	มากที่สุด	0.66	สอดคล้อง

ตาราง 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมากที่สุด และมีคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง มีประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า การตรวจสอบความสอดคล้องตามสภาพจริงของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ดังตาราง 3

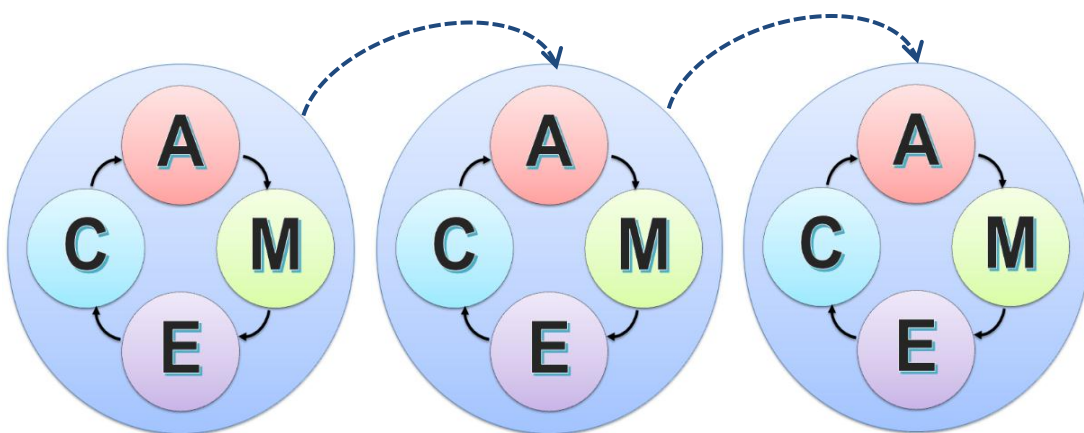
ตาราง 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู และเครือข่ายชุมชน

รายการ	ผู้บริหารโรงเรียน (N=17)	ครู (N=19)	เครือข่ายชุมชน (N=48)	รวม (N=84)
กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการวิเคราะห์ข้อมูล	15 (88.24)	19 (100)	47 (98)	81 (96.43)
กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการวางแผน	12 (70.59)	19 (100)	48 (100)	79 (94.05)
กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการนำไปปฏิบัติ	16 (94.12)	19 (100)	48 (100)	83 (98.80)
กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการประเมินผลและควบคุม	12 (70.59)	19 (100)	47 (98)	78 (90.48)
รวม	49	76	190	315

จากตาราง 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู และเครือข่ายชุมชนกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กจากแหล่งข้อมูล 100 ได้ข้อมูล 84 คน มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการวิเคราะห์ข้อมูล มีความเห็นสอดคล้องจำนวน 81 คน แบ่งเป็น ผู้บริหาร 15 คน ครู 19 คน เครือข่ายชุมชน 47 คน 2) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการวางแผน มีความเห็นสอดคล้องจำนวน 79 คน แบ่งเป็น ผู้บริหาร 12 คน ครู 19 คน เครือข่ายชุมชน 48 คน 3) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการนำไปปฏิบัติ มีความเห็นสอดคล้อง

จำนวน 83 คน แบ่งเป็น ผู้บริหาร 16 คน ครู 19 คน เครือข่ายชุมชน 48 คน 4) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการประเมินผลและควบคุม มีความเห็นสอดคล้องจำนวน 78 คน แบ่งเป็น ผู้บริหาร 12 คน ครู 19 คน เครือข่ายชุมชน 47 คน และความคิดเห็นรวมเฉลี่ย ร้อยละ 90 ขึ้นไป และไปในทิศทางเดียวกันทุกด้าน มีความสอดคล้องตามสภาพจริงในการนำกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียน

กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

ภาพ 3 กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก (Post model)

Analysis(A) คือ กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการวิเคราะห์ข้อมูลโรงเรียน

Machination (M) คือ กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการวางแผนพัฒนา

Execution (E) คือ กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการนำไปสู่การปฏิบัติ

Contron and Evaluation (C) คือ กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการประเมินผลและการควบคุม

จากภาพ 3 พบว่า การดำเนินกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก เปิดโอกาสให้เครือข่ายชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ การวิเคราะห์ข้อมูลของโรงเรียน จากการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ข้อมูลการแลกเปลี่ยนรู้ระหว่างโรงเรียนกับเครือข่ายชุมชน ข้อมูลสภาพปัจจุบันของโรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้ ทุกขั้นตอนมีการควบคุมและประเมินผล และนำเอาผลที่ได้ เพื่อพัฒนาแต่ละขั้นตอนให้เกิดเป็นวงจรคุณภาพในการศึกษาต่อไป

จากการดำเนินกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ความแตกต่างระหว่าง Pre model กับ Post model ในความหมายไม่แตกต่างกัน แต่เปลี่ยนรูปแบบของภาพให้แสดงว่ามีการควบคุมทุกขั้นตอนและนำข้อมูลทุกขั้นตอนไปใช้เพื่อให้เกิดเป็นวงจรคุณภาพต่อไป และเปลี่ยนตัวสัญลักษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จาก PDCA เป็น AMEC เพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อนกับวงจร Deming Cycle

สรุปและอภิปรายผล

จากสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชนในขั้นริเริ่มโครงการ 2) การมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชนในขั้นวางแผน 3) การมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชนในขั้นดำเนินการ 4) การมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชนในขั้นประเมินผลโครงการซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540: 19) ที่กล่าวว่าการมีส่วนร่วม มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผน การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผล และกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ 1) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการวิเคราะห์ข้อมูล 2) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการวางแผนพัฒนา 3) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการนำไปสู่การปฏิบัติ 4) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการประเมินและควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Alkhafaji (2003) เรื่อง การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ การประเมินและควบคุม โดยจากการวิจัยกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยเพื่อหาคุณภาพของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กมีความสอดคล้องกับการตัดสินใจเกี่ยวกับรรถประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความเหมาะสม (Suitability) ความถูกต้องของการประเมิน (Accuracy) ตามแนวคิดของ Stufflebeam & Shinkfield (2007: 87-89) และมีความสอดคล้องตามสภาพจริงในการนำเอากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียน

กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก เปิดโอกาสให้เครือข่ายชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ เพื่อการพัฒนาโรงเรียนบนพื้นฐานความเข้มแข็งของชุมชน เป็นกระบวนการที่เป็นระบบซึ่งจะเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่ใช้ในการบริหารจัดการในโรงเรียนขนาดเล็ก แก้ปัญหาขาดแคลนปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ สอดคล้องกับการบริหารจัดการตามหลักการแนวคิดเชิงระบบที่ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลย้อนกลับของสภาพแวดล้อม (Feedback) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอิวานเชวิช และคณะ (Ivancevich et al., 1989: 15)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ในการนำกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กไปใช้ในโรงเรียนควรศึกษาคู่มือกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การดูแลของผู้ปกครองในการเสริมพลังการเรียนรู้ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ไกรวรรณ ปุณฺณันต์. (2552). *ผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสำนักเรียนพระปริยัติธรรม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎฐิบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- คำหมุน จันทะคุณ. (2550). *การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านขอนแก่นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1* (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- ชนม์ชกรณ วรอินทร์. (2549). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประเมินแบบเสริมพลัง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎฐิบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชูชาติ พวงสมจิตร. (2540). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎฐิบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ธ สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- สาวินิ รอดสิน. (2554). *ชุมชนเข้มแข็ง : กรณีศึกษาชุมชนชุมชนบ้านปางจำปี* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- Alkhafaji, A. F. (2003). *Strategic Management: Formulation, Implementation, and Control in a Dynamic Environment*. New York: Psychology Press.
- Ivancevich, J. H., Donnelly, J. H., & Gibson, J. L. (1989). *Management: Principles and Functions* (4th ed.). New York: Richard D Irwin.
- Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation Theory, Models and Applications*. San Francisco. CA : John Wiley and Sons.